

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Asan/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201218
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201218.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Sone Langovej a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): HERKULES, s.r.o., IČO: 36 602 485, Bankov 5, Košice, zastúpený: JUDr. Rastislav Lenart, advokát, Pollova 32, Košice, proti žalovanému: Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, Prievozská 32, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0277/99/2015 zo dňa 9. septembra 2015, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/123/2015-56 zo dňa 2. júna 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/123/2015-56 zo dňa 2. júna 2016 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. SK/0277/99/2015 zo dňa 9. septembra 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Sťažovateľovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

I.

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0277/99/2015 zo dňa 09.09.2015, ktorým potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj č. P/0555/08/14 zo dňa 19.03.2015. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 400,- € za porušenie zákazu podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu vydania napadnutých administratívnych rozhodnutí (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“), v zmysle ktorého predávajúci nesmie používať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, keď žalobca v Cenníku doplnkových služieb a v Ponuke doplnkových služieb uvádzal podmienku úhrady

zálohy vo výške 500,- € za rezerváciu svadobnej hostiny a súčasne s podmienkou, podľa ktorej záloha vo výške 500,- € za rezerváciu termínu na svadbu je v prípade zrušenia svadby v celej sume nenávratná, bez vymedzenia časového obdobia v akom je rezervácia od rezervovaného termínu zrušená, bez ohľadu na celkovú predpokladanú, resp. dohodnutú kalkuláciu ceny poskytovaných služieb a ich rozsah, t.j. neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobilú založiť výraznú nerovnosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

2. Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že predmetom kontroly v preskúmvanej veci bolo posúdenie samotného charakteru zmluvných podmienok žalobcu v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 250/2007 Z.z. a teda, či tieto zmluvné podmienky sú spôsobilé vytvoriť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a či ich možno preto považovať za neprijateľné v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 53 ods. 1 a 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Posudzovaná zmluvná podmienka bola spôsobilá založiť výraznú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Na záver krajský súd uviedol, že žalovaný sa otázkou výšky uloženej pokuty osobitne zaoberal a túto odôvodnil predovšetkým charakterom protiprávneho konania, závažnosťou porušenia povinnosti žalobcom, ako aj spôsobom, akým sa žalobca protiprávneho konania dopustil.

II.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že krajský súd sa nevysporiadal s tým, aká bola napr. kalkulácia ceny za poskytované služby a nezaoberal sa všetkými aspektami, ktoré nenávratnosť poskytnutej zálohy za svadbu obsahovala. Uvedená podmienka, ktorá bola uvedená v Cenníku doplnkových služieb a Ponuke doplnkových služieb žalobcu predsa neodzrkadľovala len aspekt celkovej predpokladanej, resp. dohodnutej kalkulácie cien poskytovaných služieb a ich rozsahu, ale uvedená nenávratnosť bola stanovená aj z ohľadom na ďalšie nutne vynaložené náklady na strane žalobcu - napr. náklady na prácu zamestnancov, náklady na výzdobu atď. a s týmito aspektami danej veci sa ani žalovaný, avšak ani krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadal. Preto sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutie krajského súdu za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Žalobca namietal, že ako jeden z dôvodov uloženia pokuty bolo nezvýraznenie informácie o nenávratnosti zálohy, čo však považuje za rozporné s dobrými mravmi a nie je ani v súlade s obchodnými zvyklosťami.

4. Žalobca ďalej namietal, že napadnuté administratívne rozhodnutie žalovaného neobsahuje konkrétne vyjadrenia ku všetkým odvolacím dôvodom a námietkam, ktoré podal žalobca vo svojom odvolaní, pričom žalobca odcitoval svoje odvolanie zo dňa 18.11.2014. Poukázal na to, že krajský súd sa s namietanými skutočnosťami vo svojom odôvodnení vôbec nezaoberal.

5. Žalobca v podanom odvolaní vzniesol v zmysle § 9 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) námietku zaujatosti oboch inšpektorov, ako aj riaditeľky inšpektorátu a navrhol ich vylúčiť z ďalšieho konania na správnom orgáne. Podanú námietku zaujatosti odôvodnil tým, že nevykonali navrhované dôkazy a iba jednostranne posudzovali zistené skutočnosti. Žalobca navrhoval napr. aby spotrebiteľka predložila lekársku správu o zdravotných problémoch na strane jej priateľa a iné. Žalobca tiež navrhoval, aby nadriadený orgán preveril, či spotrebiteľka a inšpektori a riaditeľka SOI nie sú osobami v príbuzenskom, priateľskom alebo obdobnom pomere, ktorý by mal za následok ich zaujatosť vo veci. Žalobca namietal aj neverbálne prejavy sudkyne krajského súdu voči zástupkyňi žalovaného, ktoré sa malo uskutočniť na pojednávaní na 02.06.2016.

III.

6. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol kasačnú sťažnosť žalovaného zamietnuť. Uviedol, že v správnom konaní dostatočne vymedzil predmet konania a následne podal zrozumiteľný

výklad, z ktorých ustanovení zákona vychádzal a prečo pod ne podriadil zistený skutkový stav. Podľa žalovaného výrok napadnutého administratívneho rozhodnutia obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti a napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom, ako aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Žalovaný naďalej zotrval na tom, že žalobca porušil povinnosť, ktorá mu ako predávajúcemu vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 250/2007 Z.z., za ktorej porušenie zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti. Žalobca ako dodávateľ služieb poskytovaných spotrebiteľom v rámci zabezpečenia rodinných, priateľských udalostí, svadieb a pod., zakotvil v Cenníku doplnkových služieb podmienku spôsobilú vniest' značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t. j. neprijateľnú zmluvnú podmienku, keď prostredníctvom informácii obsiahnutých v Ponuke Doplnkových služieb stanovil zálohu vo výške 500 € za rezerváciu svadobnej hostiny, pričom zároveň informoval spotrebiteľa o tom, že záloha vo výške 500 € za rezerváciu termínu na svadbu je v prípade zrušenia svadby v celej sume nenávratná (bez vymedzenia časového obdobia, v akom je rezervácia od rezervovaného termínu zrušená, bez ohľadu na celkovú predpokladanú resp. dohodnutú kalkuláciu ceny poskytovaných služieb a ich rozsah). V tejto súvislosti poukázal na § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať takú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za takúto neprijateľnú podmienku sa považuje okrem iného aj to, pokiaľ niektoré ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s týmto neplnením. V tejto súvislosti poukázal na § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 250/2007 Z.z. Ustanovenie § 20 zákona č. 250/2007 Z.z. zverilo Slovenskej obchodnej inšpekcii (ďalej aj „SOI“) dozor nad dodržiavaním povinností tohto zákona, a teda zákonodarca zakotvil ochranné mechanizmy proti neprijateľným podmienkam, ktoré je SOI oprávnená uplatňovať a aplikovať. Posúdením vopred naformulovaných podmienok žalobcu má žalovaný za nepochybné, že podmienka, ktorou dodávateľ požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok sumu vo výške 500,- € a to bez ohľadu na moment zrušenia rezervácie a celkovú kalkuláciu ceny poskytovaných služieb, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou spôsobilou založiť výraznú nerovnosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

7. Predmetom kontroly nebolo zisťovanie dôvodov, pre ktoré spotrebiteľka (pisateľka podnetu) od zmluvy odstúpila ani opodstatnenosť tohto odstúpenia od zmluvy. Predmetom kontroly v danej veci bolo len posúdenie samotného charakteru zmluvných podmienok žalobcu v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 250/2007 Z.z. z toho aspektu, či sú spôsobilé vytvoriť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda či ich možno z uvedeného hľadiska považovať za neprijateľné v zmysle úpravy Občianskeho zákonníka. Postih žalobcu bol uložený v súvislosti s podmienkou, ktorú obsahovali zmluvné podmienky v Ponuke doplnkových služieb žalobcu, ktorá bola vyhodnotená ako neprijateľná. Žalobca teda nebol postihovaný z dôvodu nevrátenia zálohy spotrebiteľke pre zrušenie rezervácie svadobnej hostiny (o čom svedčí aj výrok napadnutého rozhodnutia). Z tohto dôvodu žalovaný nepovažoval dôkazy navrhované žalobcom (výsluch svedka, predloženie lekárskej správy o zdravotných dôvodoch zrušenia termínu...) za relevantné keďže tieto nemali žiadny vplyv na to, či podmienka formulovaná tak, ako ju uviedol žalobca je neprijateľnou podmienkou alebo nie je.

8. K námietkam žalobcu vo vzťahu k opatreniu uloženému v zmysle § 6 ods. 1 písm. d/ zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 128/2002 Z.z.“) žalovaný poukázal na § 6 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z.z. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že zákon neukladá povinnosť písomné opatrenie kontrolovanému subjektu doručovať, ale ústne oznámiť a vyhotoviť o nich písomný záznam. Z obsahu inšpekčného záznamu je jednoznačne zrejmé, v čom spočívali vytýkané nedostatky a z formulácie záväzných pokynov, aké povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 250/2007 Z.z. majú byť predávajúcim dodržiavané. S opatrením, ktoré je písomne uvedené na strane 4 inšpekčného záznamu, bol žalobca riadne oboznámený, o čom svedčí aj fakt, že inšpekčný záznam podpísal. Inšpektori SOI tak postupovali v súlade so zákonom. Rovnako zákon neukladá povinnosť, aby inšpekčný záznam podpísali obaja pri kontrole prítomní inšpektori SOI preto žalobcom namietaná skutočnosť, že inšpekčný záznam bol opatrený podpisom len jedného z inšpektorov SOI, nemá vplyv na zákonnosť výkonu kontroly či

relevanciu inšpekčného záznamu.

9. K námietke týkajúcej sa vylúčenia inšpektorov z dôvodu ich zaujatosti, žalovaný uviedol, že žalobcom uvádzané pochybnosti ohľadom ich predpojatosti nie sú dôvodné. Žalobca uviedol len všeobecnú námietku predpojatosti s odkazom na príslušné ustanovenie zákona, avšak neuviedol z čoho vyvstáva pochybnosť o ich predpojatosti so zreteľom na ich pomer k veci alebo účastníkom konania. Ako dôvod uviedol len to, že nevykonali navrhované dôkazy a iba jednostranne posudzovali zistené skutočnosti. Z týchto tvrdení žalobcu tak nebolo možné usúdiť, že existujú dôvodné pochybnosti o ich zaujatosti, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že oprávnenie rozhodnúť o rozsahu zisťovania podkladov pre rozhodnutie, ako aj výber dôkazných prostriedkov vyplýva z vrchnostenského postavenia správneho orgánu spojeného s jeho právomocou danou zákonom voči subjektom podriadeným mu pri rozhodovaní, ako aj zo zásady hospodárnosti a rýchlosti konania. Skutočnosť, že niektoré dôkazy správny orgán nevykonal nemožno považovať za dôvod na vylúčenie jeho zamestnancov.

IV.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „kasačný súd“) vychádzal zo skutkového stavu, ktorý podrobne v odôvodnení rozsudku popísal krajský súd, preto pre účastníkov konania známe fakty a skutočnosti nebude nadbytočne opakovať a len v stručnosti z neho vyberá nasledovné:

12. Z obsahu pripojeného súdneho a administratívneho spisu senát kasačného súdu zistil, že dňa 30.10.2014 a dňa 06.11.2014 bola inšpektormi Inšpektorátu SOI vykonaná kontrola za účelom prešetrenia podnetu spotrebiteľa, ktorá bola ukončená dňa 18.11.2014 prerokovaním a odovzdaním inšpekčného záznamu v sídle Inšpektorátu SOI za prítomnosti konateľa žalobcu. Vykonanou kontrolou bolo zistené, že žalobca nezabezpečil dodržanie zákazu podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 250/2007 Z.z., v zmysle ktorého predávajúci nesmie používať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, keď žalobca v Cenníku doplnkových služieb a v Ponuke doplnkových služieb uvádzal podmienku úhrady zálohy vo výške 500,- € za rezerváciu svadobnej hostiny a súčasne s podmienkou, podľa ktorej záloha vo výške 500,- € za rezerváciu termínu svadby je v prípade zrušenia svadby v celej sume nenávratná, bez vymedzenia časového obdobia v akom je rezervácia od rezervovaného termínu zrušená, bez ohľadu na celkovú predpokladanú, resp. dohodnutú kalkuláciu ceny poskytovaných služieb a ich rozsah, t.j. neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobilú založiť výraznú nerovnosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu bolo voči žalobcovi začaté správne konanie, čo mu bolo oznámené listom zo dňa 10.02.2015. Žalobcovi bola pred vydaním rozhodnutia daná možnosť vyjadriť sa k jeho podkladom, ako aj navrhnúť doplnenie dokazovania, pričom žalobca toto svoje právo využil. Správny orgán vyhodnotil podmienku zakotvujúcu nenávratnosť zálohy v paušálne stanovenej výške 500,- € pri zrušení svadby ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, keďže dodávateľ požadoval od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprímerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, a to bez ohľadu na časové obdobie, v akom je rezervácia od rezervovaného termínu zrušená, bez ohľadu na celkovú predpokladanú, resp. dojednanú kalkuláciu ceny poskytovaných služieb a ich rozsah. Predmetná podmienka spôsobila podľa správneho orgánu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

16. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

17. Spotrebiteľ je všeobecne vnímaný ako slabšia strana, a preto Občiansky zákonník zakazuje, aby spotrebiteľské zmluvy obsahovali také ustanovenia, ktoré by spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Avšak nie každá podmienka, ktorá by sa najprv javila ako neprijateľná, neprijateľnou aj v skutočnosti je. Posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je závislé od okolností každého jednotlivého prípadu. Pri takomto posudzovaní je potrebné zohľadniť ďalšie podmienky obsiahnuté v spotrebiteľskej zmluve, ako aj iné skutočnosti, ktoré vyplývajú z daného právneho vzťahu.

18. V prejednávacom prípade ide o zmluvnú pokutu ako dohodnuté plnenie pre prípad porušenia zabezpečenej povinnosti (rezervácia svadobnej hostiny), ktoré je porušiteľ (v tomto prípade spotrebiteľ) povinný poskytnúť poškodenému (v tomto prípade žalobca). Zmluvná pokuta má okrem iného zabezpečovaciu funkciu, a teda ak jedna strana nesplní svoj záväzok, vznikne oprávnenej strane nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta sa viaže na konkrétne porušenie zmluvnej povinnosti. Neprijateľné zmluvné podmienky predstavujú aj také dojednania v spotrebiteľských zmluvách, ktorých obsahom sú neprimerane vysoké zmluvné pokuty pre spotrebiteľov. Inak povedané, právna úprava dovoľuje zmluvným stranám dohodnúť v spotrebiteľských zmluvách zmluvné pokuty za porušenie jednotlivých povinností, avšak výška týchto zmluvných pokút musí byť primeraná. Primeranosť je potrebné posudzovať s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu. Pri posudzovaní primeranosti je možné vziať do úvahy povahu jednotlivých povinností, dôsledky, ktoré môžu vzniknúť na strane dodávateľa, výšku zmluvnej pokuty v porovnaní s celkovou sumou za poskytnutý tovar/služby. Nie je možné opomenúť to, že aj dodávateľ nesie riziko v súvislosti s porušením, resp. nespĺnením právneho záväzku zo strany spotrebiteľa.

19. Zmluvnú pokutu je možné dohodnúť vo forme pevne stanovenej sumy alebo vo forme určitej sadzby sa stanovenu časovú jednotku. Druhý variant sa javí v rámci spotrebiteľského vzťahu ako vhodnejší, keďže výška zmluvnej pokuty tak závisí na dobe, po ktorú je spotrebiteľ v omeškaní (v danom prípade by to záviselo na dobe, v akej zruší rezerváciu svadobnej hostiny od momentu jej rezervovania po samotnú realizáciu). Z toho však nemožno a priori usúdiť, že zmluvná pokuta dohodnutá vo forme pevne stanovenej sumy predstavuje sama osebe neprijateľnú zmluvnú podmienku. Okrem časového okamihu je potrebné posúdiť aj samotnú výšku zmluvnej pokuty, či boli v spotrebiteľskej zmluve dohodnuté aj ďalšie sankcie za porušenie povinností a pod. V spotrebiteľských zmluvách by nemala byť výlučne sankcionovaná len jedna strana (spotrebiteľ), ale obdobné sankcie by mali postihovať aj dodávateľa, keďže je potrebné zachovať vyvážený vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

20. V danom prípade bolo potrebné posúdiť, či je dohodnutá zmluvná pokuta neprimerane vysoká. V prípadoch, keď je zmluvná pokuta stanovená formou pevnej sumy, je potrebné posudzovať výšku zmluvnej pokuty s ohľadom na výšku zabezpečovanej povinnosti. V súlade s aktuálnou judikatúrou je možné konštatovať, že súdy vo väčšine prípadov vyhlásili dojednania o zmluvnej pokute za neplatné, ak výška zmluvnej pokuty niekoľkonásobne prevyšovala výšku zabezpečovanej povinnosti. Výšku zmluvnej pokuty, ktorá niekoľkonásobne prevyšuje zabezpečovanú povinnosť nie je možné považovať za

primeranú.

21. V prejednávacom prípade bola výška zmluvnej pokuty stanovená formou pevnej sumy vo výške 500,- €. Správne orgány sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nezaoberali samotnou výškou zabezpečovanej povinnosti. Pre posudzovanie neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania sa zaoberali len tým, že nedošlo k vymedzeniu časového obdobia v akom je rezervácia zrušená a tým, že výška zmluvnej pokuty bola dojednaná formou pevnej sadzby bez ohľadu na celkovú dohodnutú kalkuláciu ceny poskytovaných služieb. Z uvedeného vyplýva, že správne orgány sa dostatočne nezaoberali všetkými aspektmi posudzovania primeranosti zmluvnej pokuty, keďže zmluvná pokuta sa inak posudzuje, ak sa stanovena ako pevná sadzba a inak ak je stanovena vo forme určitej sadzby za stanovenú časovú jednotku.

22. Kasačný súd uvádza, že celková cena za poskytované služby zo strany žalobcu bola v rozpätí od cca 3.970,- € do 4.700,- € + doplnkové služby v hodnote cca 2.990,- €. Z hľadiska percentuálneho vyjadrenia predstavuje záloha v sume 500,- € pri najlacnejšom variante ceny za svadobnú hostinu (3.970,- €) 12% z celkovej sumy a pri najdrahšom variante (7.690,- €) len 6,5% z celkovej sumy. Z toho dôvodu nemožno hovoriť o tom, že záloha v sume 500,- € vytvorila medzi spotrebiteľom a dodávateľom takú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, že ju bolo potrebné posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Je potrebné prihliadnúť aj na skutočnosť, že zmluvná pokuta vo forme rezervačného poplatku pri nevyužití služby je obvyklá práve pri realizácii recepcií, svadobných hostín a výročných osláv. V prípade ich nerealizácie podnikateľ nemôže už obsadiť daný termín ďalším zákazníkom, ktorého môže získať iba v časovom predstihu. Tento spôsob je taktiež obvyklý v prípade hotelových ubytovacích služieb, kedy podnikateľ po dojednaní kontraktu odmieta ďalších záujemcov o službu z dôvodu, že ju má plánovanú pre iného spotrebiteľa. Vylúčenie možnosti zmluvnej pokuty naopak vedie k neprijateľnej rovnováhe v prospech spotrebiteľa, ktorý by bez vlastnej ekonomickej zodpovednosti si mohol službu objednať (rezervovať) u viacerých poskytovateľ avšak priamo s už vedomím, že z rezervovaných služieb využije len jednu. Rovnako sa môže podnecovať vytváranie nekalých praktík ex cesívneho rezervovania služieb.

23. Žalobca v správnom konaní, ako aj v kasačnej sťažnosti namietal skutočnosti týkajúce sa najmä konania spotrebiteľky, ktorá si u žalobcu predmetnú svadobnú hostinu objednala. K uvedenému kasačný súd pre úplnosť uvádza, že v tomto konaní sa neposudzuje konanie spotrebiteľky a to nebolo ani predmetom konania pred správnym orgánom. Predmetom kontroly nebolo zisťovanie dôvodov, pre ktoré spotrebiteľka od zmluvy odstúpila a ani opodstatnenosť tohto odstúpenia. Predmetom kontroly bolo len posúdenie samotného charakteru zmluvných podmienok žalobcu, či ich možno považovať za neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle Občianskeho zákonníka. Žalobca nebol v tomto prípade zo strany správneho orgánu sankcionovaný za to, že spotrebiteľke nevrátil zálohu v sume 500,- €. Z toho dôvodu nie je potrebné vyjadrovať sa k námietkam žalobcu, týkajúcim sa konania spotrebiteľky, nie je potrebné preukazovať zdravotné dôvody, ktoré boli dôvodom zrušenia svadobnej hostiny, a preto nebolo potrebné ani vykonávať žiadne dokazovanie týmto smerom.

24. Nevrátenie zálohy sa svadobnú hostinu tak nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku a ani bezdôvodné obohatenie zo strany dodávateľa (žalobcu), keďže na zmluvnú pokutu je v prípade jej dojednania podľa Občianskeho zákonníka (§ 544 a nasl.) právny nárok.

25. K námietke žalobcu, týkajúcej sa pochybností o nezaujatosti inšpektorov správneho orgánu, kasačný súd uvádza, že námietka zaujatosti voči zamestnancov správneho orgánu musí obsahovať skutočnosti, ktoré vzbudzujú pochybnosť o ich nezaujatosti v zmysle § 9 Správneho poriadku. Dôvody, ktoré uvádzal žaloba, a teda nevykonanie navrhovaných dôkazov a pod. takými skutočnosťami nie sú. V danom prípade išlo o postup v správnom konaní, čo nie je možné kvalifikovať ako skutočnosť vzťahujúcu sa na zaujatosť zamestnancov správneho orgánu.

26. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu

záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Keďže samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo trpí vadami, ktoré ho urobili nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 SSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

27. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti nárok na náhradu trov tohto konania priznal.

28. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.